

Gryzy, dn. 22.07.2024 r.

Przewodniczący Rady
Gminy Świętajno
Pan Henryk Seredziński
Rada Gminy Świętajno

PETYCJA

W związku z informacjami, które pojawiły się na sesji Rady Gminy Świętajno w dniu 20 czerwca 2024 roku, jako mieszkańcy gminy Świętajno wyrażamy sprzeciw wobec uchwalenia uchwały dotyczącej przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Dunajek w gminie Świętajno, dotyczącej budowy farmy fotowoltaicznej o powierzchni około 449 ha na terenie miejscowości Chełch i Gryz. Informujemy, że zbierane są podpisy sprzeciwu wśród mieszkańców gminy Świętajno wobec podjęcia niniejszej uchwały oraz budowy jakichkolwiek wielkopowierzchniowych farm fotowoltaicznych na terenie naszej gminy.

Śledząc Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Gminy Świętajno okazuje się, że planowanych jest więcej inwestycji związanych z budową farm fotowoltaicznych na terenie gminy Świętajno. Wydanych zostało bardzo dużo decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz decyzji o warunkach zabudowy pod ww. przedsięwzięcia. Decyzje obejmują m.in. takie miejscowości jak: Dunajek, Wronki, Krzywe, Sulejki, Gize, Orzechówko, Mazury, Zalesie, Dudki, Cichy. Dodatkowo z obwieszczeń zamieszczonych na Biuletynie Informacji Publicznej wynika, że w trakcie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach pod farmy fotowoltaiczne są ujęte takie miejscowości jak: Cichy (dwie farmy o łącznej powierzchni ok. 160 ha), Orzechówko (farma o powierzchni ok. 160 ha) oraz Pietrasze (dwie farmy o łącznej powierzchni ok. 130 ha).

Wobec powyższych informacji oraz skali pokrycia terenu, szczególnie ziem rolnych pod zabudowę farm fotowoltaicznych, pragniemy wyrazić swój niepokój i sprzeciw wobec takich działań. Region w którym mieszkamy, jest obszarem typowo rolniczym z wieloma obszarami ochronnymi. Zgodnie ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą nr XII/52/15 przez Radę Gminy Świętajno dnia 30 września 2015 roku,

na strukturę gminy Świętajno niewątpliwie mają duży wpływ jeziora oraz obszary chronione tj. obszary chronionego krajobrazu oraz Natura 2000, które warunkują i ograniczają zarazem możliwości inwestycyjne. Wśród obszarów ochronnych występujących na terenie naszej gminy możemy wyróżnić: Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Oleckich, Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierza Ełckiego oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Boreckiej. Ponadto występuje również Obszar Natura 2000 oraz Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 (SOO) PLH 280016 Ostoja Borecka i Specjalny Obszar Ochrony Ptaków Natura 2000 PLB 280006 Puszcza Borecka, które zostały zatwierdzone Decyzją Komisji Europejskiej. Należy wspomnieć również o występujących rezerwatach przyrody: Rezerwat Przyrody Piłackie Wzgórza, Rezerwat Przyrody Borki, Rezerwat Przyrody Lipowy Jar, Rezerwat Przyrody Mazury oraz Rezerwat Przyrody Wyspa Lipowa na Jeziorze Wielki Szwauk.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych, zaś Natura 2000 zgodnie z postanowieniami prawa Unii Europejskiej to spójna europejska sieć ekologiczna, której celem jest zachowanie rodzajów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków ważnych dla Wspólnoty Europejskiej. Obszary te typowane są według kryteriów podanych w Dyrektywie 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dziko żyjącej fauny i flory (tzw. Dyrektywa Siedliskowa) jako Specjalne Obszary Ochrony (SOO) oraz Dyrektywie 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków (tzw. Dyrektywa Ptasia) jako Obszary Specjalnej Ochrony (OSO). Na wspomnianych wyżej obszarach chronionych występują cenne dla Europy gatunki roślin i zwierząt (Zał. II Dyr. Siedliskowej oraz Zał. I Dyr. Ptasiej), w tym gatunki priorytetowe oraz 9 gatunków ptaków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt.

Budowa farm fotowoltaicznych na obszarach chronionych lub w ich pobliżu, zwłaszcza na dużą skalę, wpłynie negatywnie na lokalne ekosystemy i bioróżnorodność. Doprowadzi do zmian w glebie, roślinności oraz wpłynie na życie zwierząt, które zamieszkują dane obszary. Niekiedy istnieje potrzeba wycinki drzew czy przekształcenia terenów rolniczych na rzecz farm fotowoltaicznych, co może skutkować zmianą siedlisk i migracją niektórych gatunków ptaków i ssaków. Wywiera również negatywny wpływ na przestrzeń i walory krajobrazowe. Zmiana przeznaczenia terenów rolniczych, leśnych czy innych na obszary zainstalowanych paneli słonecznych prowadzi do zmiany krajobrazu oraz oddziałuje na lokalne społeczności. Warto również zwrócić uwagę na potencjalne zagrożenia związane z odbiciem promieni słonecznych od paneli, które mogą być uciążliwe dla mieszkańców okolicznych terenów.

Obszary chronione zajmują 70 % powierzchni gminy Świątajno co czynią ją wyjątkowym w skali kraju i jednocześnie stanowią atrakcyjne położenie w strukturze przyrodniczej, sprzyjającej rozwojowi funkcji turystycznych. Szeroko promowany krajobraz Mazur Garbatych oraz bogactwo zwierząt, roślin i ptaków przyciąga co roku tysiące miłośników przyrody z całej Polski, którzy często nabywają tu nieruchomości i osiedlają się na stałe, co ma ogromne znaczenie przy stale pogarszającej się sytuacji demograficznej gminy. Mieszkańcy świadomi potencjału płynącego z wyjątkowego położenia naszych terenów oraz z walorów geograficznych i przyrodniczych stworzyli wielopokoleniowe przedsięwzięcia dające pracę okolicznym mieszkańcom. Na przestrzeni lat powstało wiele gospodarstw agroturystycznych, pensjonatów, zagród edukacyjnych, wypożyczalni sprzętu rekreacyjnego czy różnego rodzaju usługodawców, którzy mimo bardzo trudnych uwarunkowań gospodarczych promują Gminę Świątajno i przyciągają turystów z całej Polski.

Niezwykle ważna jest świadomość i spójność podejmowanych działań przez władze gminy na każdym etapie decyzyjnym. Najlepszym przykładem jest tu planowana razem z gminami powiatu ełckiego, oleckiego i gołdapskiego budowa szlaku rowerowego „Z bocianem przez EGO”, na którego budowę i promocję przeznaczone będą bardzo duże środki pieniężne. Nie można w związku z tym pozwolić na powstanie inwestycji w postaci ogromnych połaci farm fotowoltaicznych, które spowodują zupełnie odwrotny efekt tzn. odstraszą turystów których będziemy starali się zaprosić i którzy skorzystaliby z różnego rodzaju usług noclegu i atrakcji świadczonych przez lokalnych przedsiębiorców. Kto będzie chciał przyjeżdżać do naszej gminy obłożonej wielkimi farmami fotowoltaicznymi i podziwiać jej krajobrazy i przyrodę? Wspomniane farmy przyczynią się w diametralny sposób do zmiany krajobrazu i jego estetyki doprowadzając do załamania agroturystyki w naszej gminie, a w konsekwencji do zubożenia finansowego społeczeństwa, co doprowadzi do pogorszenia jakości życia na terenie gminy.

Planowane tak duże inwestycje w postaci wielkopowierzchniowych farm fotowoltaicznych doprowadzą jeszcze do jednej wielkiej szkody dla społeczeństwa mieszkającego w naszej gminie i posiadającego nieruchomości. Społeczeństwo nie zdaje sobie sprawy z tego, że spadnie popyt na nieruchomości na terenie gminy, a w szczególności tych najbliższej usytuowanych farm fotowoltaicznych. Ponieważ kto będzie chciał nabyć nieruchomość i zamieszkać w pobliżu farm? Spadek popytu nieruchomości doprowadzi do ich obniżenia wartości rynkowej. Czy społeczeństwo o tym wie i jest na to gotowe? Zubożenie finansowe społeczeństwa w związku z załamaniem agroturystyki oraz zmniejszeniem popytu na nieruchomości i utratę jej wartości, w perspektywie dłuższego czasu doprowadzi do

pogorszenia jakości życia naszego społeczeństwa, co w szczególności wpłynie na pogarszającą się stale demografię naszej gminy.

Czy Rada Gminy Świątajno oraz Wójt zdają sobie sprawę z tak dużych konsekwencji dla społeczeństwa? Kto w dłuższej perspektywie czasu będzie odpowiadał za wyrządzone szkody wśród lokalnej społeczności? Kto będzie odpowiadał za utratę wartości nieruchomości i ponosił tego konsekwencję w postaci wypłat odszkodowań? Rada Gminy i jej członkowie, Wójt a może Inwestor? Pozostawiamy to kwestię do przemyślenia. W dłuższej perspektywie czasu na pewno wystąpią roszczenia w sprawie utraty wartości nieruchomości, zwłaszcza tych usytuowanych blisko wielkopowierzchniowych farm fotowoltaicznych.

Śledząc obwieszczenia jak i decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach pod farmy fotowoltaiczne wydane przez Urząd Gminy Świątajno wynika, że pod wskazane inwestycje są przeznaczone praktycznie same ziemie rolne. Chcemy wyrazić swój niepokój i sprzeciw wobec takich działań. Nowe technologie powinny wspierać rolnictwo i produkcję rolną, a nie ją zastępować czy wypierać na rzecz odnawialnych źródeł energii. Powierzchnia ziem rolnych na terenie gminy Świątajno zgodnie ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynosi 12226 ha, co stanowi 55% ogólnej powierzchni gminy, w tym grunty orne zajmują 7417 ha. Z obecnie planowanych inwestycji w gminie Świątajno wynika, że łącznie będzie przeznaczonych ok. 1300 ha pod farmy fotowoltaiczne, co stanowi ok. 10,63 % ziem rolnych naszej gminy. Chcemy zaznaczyć, że to nie koniec takich inwestycji i może wpłynąć jeszcze wiele wniosków o wydanie decyzji o warunkach zabudowy jak i decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach pod farmy fotowoltaiczne do Urzędu Gminy Świątajno. Nie możemy pozwolić sobie na tak wielką utratę ziem rolnych pod wielkie połacie farm fotowoltaicznych. Ziemie rolne są dobrem wspólnym wszystkich mieszkańców gminy jak i naszego kraju w którym żyjemy. Rolnictwo było i jest jednym z sektorów gospodarki narodowej, którego głównym zadaniem jest dostarczanie produktów rolnych. Te ziemie pozwalały wyżywić i wychować setki naszych pokoleń na przestrzeni tysięcy lat. Nadmierny rozwój farm fotowoltaicznych na ziemiach rolnych może uderzyć w produkcję żywności w naszym kraju, ponieważ kwoty oferowane za dzierżawę gruntów pod farmy fotowoltaiczne są nieuczciwą konkurencją dla rolników chcących się rozwijać i powiększać swoje rodzinne gospodarstwa. Dostrzeżono w naszym kraju spory zasób ziem rolnych, które można wykorzystać pod tego rodzaju inwestycje, a dochodzące do tego niejasne i mało precyzyjne przepisy prawne jeszcze bardziej wzmagają ten proceder. Dla czego inwestorzy tak licznie występują teraz z wnioskami do gmin o wydanie decyzji? Dla tego, że u nas jest łatwiej uzyskać pozwolenie na budowę farm fotowoltaicznych na ziemiach rolnych niż w państwach Europy Zachodniej. Ponieważ do

31 grudnia 2025 roku urzędy gmin mają obowiązek sporządzenia planu ogólnego zgodnie z nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zastępującego studium gminne i w przeciwieństwie do studium będzie aktem prawa miejscowego. Po tej dacie obecne studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gmin tracą moc. W nowym planie ogólnym będą pewne obwarowania. Zostaną wyznaczone obszary na tego typu przedsięwzięcia i nie będzie można stawiać farm fotowoltaicznych na dotychczasowych zasadach. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą musiały być zgodne z planem ogólnym. Nie będzie już można wystąpić o budowę farmy fotowoltaicznej po wyżej określonej mocy zawartej w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym na podstawie decyzji o warunkach zabudowy. Dla tego proszę państwa tak licznie inwestorzy występują teraz z wnioskami do gmin o wydanie decyzji.

Powinniśmy chronić nasze rodzime ziemie rolne przed takimi szkodliwymi inwestycjami jak i ich skutkami, które przyczyniają się do zubożenia warstwy próchnicznej gruntów rolnych przez obniżony dostęp do wód oraz odcięcie od naturalnego światła słonecznego, a na terenach wiejskich o obniżonym poziomie wód gruntowych przyspieszają proces pustoszenia gruntów rolnych. Kierunki ochrony gruntów rolnych i leśnych reguluje ustawa o gruntach rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 roku (tj. Dz. U. z 2024 poz.82). Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt. 1 ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne oraz pkt. 2 zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi.

Dobrym przykładem ochrony własnych ziem rolnych przed wielkopowierzchniowymi farmami fotowoltaicznymi są Włochy, państwo należące do Unii Europejskiej. Rząd Włoch wydał dekret zabraniający instalowania nowych naziemnych systemów fotowoltaicznych na gruntach rolnych. Celem nowego prawa jest ochrona ziem, które powinny być wykorzystywane przede wszystkim do produkcji żywności. Dekret ma na celu zapobieganie „degradacji” obszarów rolniczych. Panele fotowoltaiczne na polach rolniczych wpływają negatywnie na gospodarkę, której rolnictwo jest ważnym i dochodowym działem. Rząd Włoch zapewnił, że ziemie będą wykorzystywane głównie do produkcji żywności, a nie do produkcji energii. Ministerstwo oznajmiło, że we Włoszech nie brakuje terenów nierolnych, na których mogą być instalowane systemy fotowoltaiczne. Wymieniło kamieniołomy, tereny pokopalniane, przemysłowe, grunty wzdłuż autostrad i tras kolejowych oraz tereny przy lotniskach jako odpowiednie miejsca dla rozwoju fotowoltaiki. Podobne rozwiązania stosują we Francji i Niemczech, gdzie do budowy wielkich połaci fotowoltaicznych wykorzystywane są tereny pokopalniane, kamieniołomy i wyrobiska. Okazuje się, że rządy niektórych krajów w UE

dostrzegają zagrożenie sektora rolnego spowodowane nadmiernym rozwojem OZE na terenach wiejskich w przeciwieństwie do naszego kraju.

Problem farm fotowoltaicznych nie dotyczy tylko naszej gminy Świątajno. Śledząc inne samorządy w kraju jak i te graniczące z nami, możemy śmiało powiedzieć, że ten problem staje się dużo poważniejszy niż sądzimy. Lobby fotowoltaiczne z ogromnym kapitałem zagranicznym zasypuje organy gmin wnioskami o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz warunkach zabudowy w sprawie inwestycji fotowoltaicznych. Samorządy próbują się bronić wydając w większości decyzje odmowne, jednak inwestorzy odwołują się do organów odwoławczych aż do skutku, otrzymując powyższe decyzje pozytywne. Dodatkowo składają również wnioski o sporządzenie MPZP (Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego) specjalnie pod inwestycje dotyczące bardzo wielkich obszarów (setki hektarów farm fotowoltaicznych), pokrywając jego koszty i oferując przy tym swoich urbanistów. Pokazuje to skalę, jak ogromnym kapitałem i jak wielki nacisk wywierają lobby na samorządy w sprawie budowy farm słonecznych. Proszę spojrzeć co dzieje się w naszych sąsiednich samorządach. Z informacji zamieszczonych w Biuletynie Informacji Publicznej wynika, że w gminie Kowale Oleckie zostało złożonych kilkanaście wniosków o budowę farm fotowoltaicznych. Niektóre z nich będą miały kilkaset hektarów powierzchni. Z tego co wiemy największa będzie miała ok. 410 ha i o mocy 340MW, a w samym środku niej będzie położona miejscowość Stacze. Jeśli dojdzie do skutku i zostanie ta inwestycja zrealizowana, to proszę sobie wyobrazić jak teraz będą mieszkać ci ludzie przez następne 20-30 lat? Tyle trwa zazwyczaj taka inwestycja. Podobno proponuje się postawić płoty, aby nie było widać paneli słonecznych z okien domów tych ludzi. To jest jakieś kuriozum. To pokazuje skalę pogardy i arogancji ze stron lobby fotowoltaicznych wobec lokalnej ludności, w pobliżu której takie inwestycje są tworzone. Tutaj liczą się wyłącznie pieniądze i zyski, nie ludzie i okoliczni mieszkańcy. Obecnie dzierżawa 1 hektara gruntu pod farmę fotowoltaiczną to zarobek ok. 14-20 tysięcy zł netto rocznie. Proszę pamiętać, że żaden inwestor nie buduje takich przedsięwzięć w swojej okolicy i pod swoim oknem, tylko pod cudzym, przecież nie będzie pogarszał sobie swojej sytuacji życiowej i mieszkaniowej.

Wobec powyższych sytuacji wyrażamy swój niepokój i sprzeciw wobec budowy wielkopowierzchniowych farm fotowoltaicznych na terenie gminy Świątajno. Na wstępie chcemy zwrócić uwagę, że nie jesteśmy przeciwnikami rozwoju nowych technologii jakim jest fotowoltaika, jednak nie na tak wielką skalę i nie na obszarach o cennych walorach przyrodniczych, o ziemi rolnej nie wspominając. Nie możemy sobie pozwolić na to, aby doszło do tego, że za kilka lat obudzimy się w innej rzeczywistości, gdzie dookoła będziemy mieć

tylko wielkie połacie farm fotowoltaicznych na terenie nie tylko naszej gminy, ale całej krainy Mazur Garbatych. Nie możemy dopuścić do tego, aby doszło do degradacji naszej wspaniałej przyrody i naszego miejsca zamieszkania. Mieszkamy w jednym z najpiękniejszych rejonów naszego kraju, gdzie zachowała się jeszcze prawdziwa dzikość i ostoja przyrody. Gdzie jest najwięcej obszarów ochronnych krajobrazu, rezerwatów i sąsiedztwo puszczy. Nie możemy się tego wszystkiego wyzbyć w imię pieniądza. Co zachowamy dla naszych następnych pokoleń? Pracujmy wszyscy tak, aby mądrze rozwijać nasz region, dbając również o otaczającą nas przyrodę, tak abyśmy mogli spojrzeć dumnie w przyszłość ze spokojem o nasze pokolenie.

Zwracamy się z apelem do Przewodniczącego Rady Gminy Świętajno oraz Radnych Gminy Świętajno o to, aby zabiegali o inwestycje i przedsięwzięcia, które będą chroniły nasz unikalny krajobraz i przestrzeń do życia, a zarazem będą wspierały działalność mieszkańców, którzy od pokoleń związani są z tą ziemią, pracują tu, dają pracę innym, podejmują różnego rodzaju inicjatywy dla dobra społeczności i promują gminę Świętajno w całej Polsce. Jako mieszkańcy obdarzyliśmy was zaufaniem społecznym, oddając na was głosy w ostatnich wyborach samorządowych. Waszym obowiązkiem jest wsłuchiwać się w społeczeństwo i bronić jego interesów, a nie lobby firm zewnętrznych. Przyjęcie tak szkodliwej uchwały bardzo poważnie podważy to zaufanie do was jak i władz gminy.

W związku z tym apelujemy o odrzucenie uchwały dotyczącej przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Dunajek w gminie Świętajno, w sprawie budowy farmy fotowoltaicznej o powierzchni około 449 ha na terenie miejscowości Chełch i Gryz, która przyniesie negatywne skutki naszym mieszkańcom i gminie.

Do niniejszej petycji w dniu 31 lipca 2024 roku zostaną dołączone w formie list głosy sprzeciwu mieszkańców wobec powyższego przedsięwzięcia.

[Redacted signature block]

Z poważaniem

[Redacted signature block]

Popierające petycję sołectwa gminy Świątajno i podmioty (stowarzyszenia itp.):

- Pieczętli i podpisy - 22 sołectwa i podmioty

Otrzymują:

1. Przewodniczący Rady Gminy Świątajno
2. Radni Gminy Świątajno

Do wiadomości:

1. Wójt Gminy Świątajno

Załączniki:

1. *Opis negatywnych skutków, oparty na źródłach naukowych.*

Farmy fotowoltaiczne na Mazurach, choć oferują znaczące korzyści w postaci produkcji czystej energii, mogą mieć również negatywne skutki dla środowiska i lokalnych społeczności. Poniżej przedstawiam opis tych negatywnych skutków, oparty na źródłach naukowych.

1. Utrata bioróżnorodności

Duże farmy fotowoltaiczne wymagają rozległych obszarów ziemi, co może prowadzić do niszczenia naturalnych siedlisk i utraty bioróżnorodności. Na Mazurach, regionie o bogatych zasobach przyrodniczych, takie zmiany mogą być szczególnie dotkliwe. Według badań opublikowanych w *Environmental Science & Technology*, instalacja paneli słonecznych na naturalnych terenach może zakłócać lokalne ekosystemy, wpływając na rośliny, zwierzęta i owady zależne od tych siedlisk.

2. Fragmentacja siedlisk

Farmy fotowoltaiczne mogą powodować fragmentację siedlisk, co utrudnia niektórym gatunkom przemieszczanie się i znajdowanie zasobów niezbędnych do przetrwania. Na Mazurach, gdzie żyje wiele gatunków rzadkich i chronionych, fragmentacja siedlisk może mieć poważne konsekwencje. Badania opublikowane w *Biological Conservation* wykazały, że projekty solarne na dużą skalę mogą fragmentować siedliska gatunków wrażliwych, zwiększając ich ryzyko wyginięcia.

3. Zajmowanie terenów rolnych

Instalacja farm fotowoltaicznych na terenach rolniczych może zmniejszyć dostępność ziemi pod produkcję żywności. Na Mazurach, gdzie rolnictwo jest ważnym elementem gospodarki, może to prowadzić do konfliktów związanych z wykorzystaniem ziemi. Badania opublikowane w *Renewable and Sustainable Energy Reviews* wskazują, że ekspansja farm słonecznych może kolidować z celami bezpieczeństwa żywnościowego, zwłaszcza w obszarach wiejskich zależnych od rolnictwa.

4. Wpływ na mikroklimat

Farmy fotowoltaiczne mogą zmieniać mikroklimat lokalny poprzez dużą powierzchnię paneli, które absorbują i odbijają światło słoneczne. Może to wpływać na temperatury lokalne, wzorce opadów i jakość powietrza. Badania opublikowane w *Nature Communications* wykazały, że duże farmy słoneczne mogą zwiększać lokalne temperatury, co jest znane jako efekt wyspy ciepła fotowoltaicznego.

5. Zużycie wody

Chociaż same panele słoneczne nie zużywają wody podczas produkcji energii, ich konserwacja może wymagać dużych ilości wody, zwłaszcza do czyszczenia paneli w suchych i pustynnych obszarach. Na Mazurach, gdzie zasoby wodne są cenne, takie zużycie wody może być problematyczne. Badania Uniwersytetu Kalifornijskiego wykazały, że farmy słoneczne w suchych regionach mogą zaostrzać lokalne niedobory wody ze względu na konieczność utrzymania efektywności paneli.

6. Wpływ społeczno-ekonomiczny

Duże farmy fotowoltaiczne mogą również mieć wpływ społeczno-ekonomiczny na lokalne społeczności. Przesiedlenia ludności, utrata terenów rolniczych i zmiany w użytkowaniu gruntów mogą prowadzić do konfliktów i oporu lokalnego. Badania opublikowane w *Energy Policy* podkreślają napięcia społeczne i nierówności ekonomiczne, które mogą wynikać z rozwoju dużych projektów energii odnawialnej. Projekty dużych farm fotowoltaicznych w Europie powstają z troską o zachowanie konsensusu społecznego. Oczekuje się, że takie postępowanie będzie miało miejsce również w Polsce.

7. Emisja fal elektromagnetycznych

Farmy fotowoltaiczne mogą mieć negatywne skutki dla środowiska naturalnego i społeczności lokalnych, także z powodu emisji fal elektromagnetycznych (EM).

- **Interferencje elektromagnetyczne**

Wielkoskalowe farmy fotowoltaiczne składają się z wielu komponentów elektrycznych i elektronicznych, takich jak inwertery, konwertery i systemy sterowania, które generują fale elektromagnetyczne. Te urządzenia mogą powodować interferencje elektromagnetyczne (EMI), które zakłócają działanie systemów komunikacji radiowej, telewizyjnej oraz innych systemów bezprzewodowych (np. telefonia komórkowa). Badania opublikowane w *Renewable and Sustainable Energy Reviews* pokazują, że farmy fotowoltaiczne mogą wytwarzać poziomy EMI wystarczająco wysokie, aby wpływać na działanie urządzeń elektronicznych znajdujących się w ich pobliżu. Jest to zresztą jeden z pierwszych efektów odnotowywanych przez osoby mieszkające w pobliżu takich instalacji.

- **Wpływ na zdrowie ludzkie**

Kwestia wpływu fal elektromagnetycznych na zdrowie ludzkie jest szeroko dyskutowana, choć dowody naukowe w tej dziedzinie są wciąż badane. Długotrwała ekspozycja na pola

elektromagnetyczne (EMF) może potencjalnie prowadzić do negatywnych skutków zdrowotnych, takich jak zaburzenia snu, bóle głowy, a według niektórych badań, zwiększone ryzyko niektórych chorób przewlekłych. Przegląd literatury opublikowany w *Environmental Health* podkreśla istniejące obawy dotyczące wpływu EMF na zdrowie ludzkie, chociaż brakuje jednoznacznych dowodów na bezpośrednie powiązanie.

- **Wpływ na faunę**

Emisje fal elektromagnetycznych mogą również wpływać na faunę, zwłaszcza na gatunki wrażliwe na pola elektromagnetyczne. Owady, ptaki i niektóre gatunki ssaków wykorzystują naturalne pola elektromagnetyczne do nawigacji, poszukiwania pożywienia i innych istotnych zachowań. Zakłócenia tych pól przez urządzenia farm fotowoltaicznych mogą ingerować w te zachowania. Badania opublikowane w *The Science of Nature* wykazały, że sztuczne fale elektromagnetyczne mogą zakłócać zdolności nawigacyjne ptaków migrujących i owadów, co może mieć znaczące konsekwencje ekologiczne.

- **Wpływ na urządzenia medyczne i przemysłowe**

Czułe urządzenia używane w placówkach medycznych i przemysłowych mogą być zakłócanie przez EMI generowane przez farmy fotowoltaiczne. Jest to szczególnie niepokojące w przypadku urządzeń medycznych, takich jak rozruszniki serca i sprzęt diagnostyczny, które mogą być zakłócanie przez interferencje elektromagnetyczne. Badania opublikowane w *Journal of Medical Engineering & Technology* podkreślają potencjalne ryzyko dla wrażliwych urządzeń medycznych spowodowane EMI pochodzącym z instalacji fotowoltaicznych.

Źródła

1. Hernandez, R. R., Easter, S. B., Murphy-Mariscal, M. L., Maestre, F. T., Tavassoli, M., Allen, E. B., ... & Allen, M. F. (2014). Environmental impacts of utility-scale solar energy. *Environmental Science & Technology*, 48(2), 1355-1364.
2. Turney, D., & Fthenakis, V. (2011). Environmental impacts from the installation and operation of large-scale solar power plants. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 15(6), 3261-3270.
3. Lovich, J. E., & Ennen, J. R. (2011). Wildlife conservation and solar energy development in the desert southwest, United States. *BioScience*, 61(12), 982-992.

4. Barron-Gafford, G. A., Minor, R. L., Allen, N. A., Cronin, A. D., Brooks, A. E., & Pavao-Zuckerman, M. A. (2016). The photovoltaic heat island effect: larger solar power plants increase local temperatures. *Nature Communications*, 7, 13731.
5. Vose, J. M., Peterson, D. L., & Patel-Weynand, T. (Eds.). (2012). Effects of climatic variability and change on forest ecosystems: a comprehensive science synthesis for the US forest sector. *US Department of Agriculture, Forest Service, Pacific Northwest Research Station*.
6. Delicado, A., Figueiredo, E., & Silva, L. (2016). Community perceptions of renewable energies in Portugal: Impacts on environment, landscape and local development. *Energy Research & Social Science*, 13, 84-93.
7. Spertino, F., Ahmad, J., & Ciocia, A. (2013). Analysis of electromagnetic interference in photovoltaic plants: assessment and mitigation. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 23, 398-407.
8. Rösli, M. (2008). Radiofrequency electromagnetic field exposure and non-specific symptoms of ill health: a systematic review. *Environmental Health*, 7(1), 25.
9. Engels, S., Schneider, N. L., Lefeldt, N., Hein, C. M., Zapka, M., Michalik, A., ... & Mouritsen, H. (2014). Anthropogenic electromagnetic noise disrupts magnetic compass orientation in a migratory bird. *Nature*, 509(7500), 353-356.
10. Tognola, G., Parazzini, M., Sibella, F., Paglialonga, A., Ravazzani, P., & Mainardi, L. T. (2012). Electromagnetic interference and cochlear implants. *Journal of Medical Engineering & Technology*, 36(1), 41-45.

Gryzy, dn. 31.07.2024 r.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

4262
Racław

P
+P
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Przewodniczący Rady
Gminy Świętajno
Pan Henryk Seredziński
Rada Gminy Świętajno

W nawiązaniu do petycji z dnia 22 lipca 2024 roku dotyczącej sprzeciwu wobec uchwalenia uchwały dotyczącej przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Dunajek w gminie Świętajno, dotyczącej budowy farmy fotowoltaicznej o powierzchni około 449 ha na terenie miejscowości Chełch i Gryz, dołączamy do niniejszego pisma 896 podpisów sprzeciwu złożonych przez mieszkańców gminy Świętajno na 60 listach.

W załączeniu dołączamy również 851 podpisów złożonych przez mieszkańców gminy Świętajno na 61 listach, dotyczących sprzeciwu wobec budowy jakichkolwiek wielkopowierzchniowych farm fotowoltaicznych na terenie naszej gminy.

Z poważaniem

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Otrzymują:

1. Przewodniczący Rady Gminy Świętajno
2. Radni Gminy Świętajno

Do wiadomości:

1. Wójt Gminy Świętajno

Załączniki:

1. Listy podpisów sprzeciwu złożonych wobec uchwalenia uchwały dotyczącej przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu Dunajek
2. Listy podpisów sprzeciwu złożonych wobec budowy jakichkolwiek wielkopowierzchniowych farm fotowoltaicznych na terenie gminy Świętajno